

Víz, felhő, szél

GALÉRIA - LXI. évfolyam, 33. szám, 2017. augusztus 18.

Ez a címe „az év kiállításának” – egy egész esztendőn át – a Schwäbisch Hall műcsarnokában, az itteni Würth-gyűjtemény saját anyagából – némi kölcsönzéssel – öt évszázadból 150 művész 250 művével. A nemzetközi monstre-seregszemle egyik legrégebbi darabja 1460 tájáról, id. Hans Murer műhelyének mindkét oldalán festett fenyőfa oltárképe, tizenkét szent alakjával, mögöttük változatos tájjal, a Bodeni-tótól a Dunáig. Az egyik legújabb 2014-ből Christopher Lehmpfuhl helgolandi vihart ábrázoló vászna, a tajtékzó tengert zabolázó vasbeton hullámtörők „erődítményfalával”.

Noha a rendezők a természeti elemeket, valamint az időjárási jelenségeket meg az év- és napszakokat megjelenítő alkotásokat fogalmi csoportokba sorolták, azért még „szabad a gazda” a felfedező kedvű látogatóknak is a kötetlen csapongásra. Így például csokorba szedhetjük a francia impresszionisták színevirágát, Eugène Boudin vagy Camille Pissarro kikötői képeivel Le Havre-ból, Alfred Sisley vízparti naplementéjének jegenyesorával, Pierre Bonnard háztetők felett gomolygó felhőivel vagy a német expresszionisták közül Ernst Ludwig Kirchner Drezda-környéki téglapiros fürdőházát szintén olajban, Emil Nolde hol vakító fehéren izzó, hol skarlátvörösbe, hol kobaltkékbe vagy bakacsinfeketébe borult, vízen tükröződő fríz égboltjait oldott akvarellben vagy Erich Heckel holland tengeri látomását, már-már monokróm szürke árnyalatokban, vegyes technikával. Netán összevethetjük Max Liebermann fürdőző fiúkról készült variációit Hermann Max Pechstein hasonló témájú változataival. A harmincas évekből az op-art korai előfutára Max Ernst hullámvonalakkal telerajzolt rézkarcsorozata, Hans Arp papírkollázsainak ciklusa és Josef Albers víz alatti világot sejtető, raszteres alumíniumlapja fekete-fehér kontrasztokban, metafizikussá stilizált Max Beckmann vagy Alberto Magnelli egy-egy tengerparti vászna, illetve Lyonel Feininger mértani szigorú vitorlásainak sok-sok háromszöge vegyes technikával, miközben szürreális látomás André Masson bikaviador rovarainak raja az arénában meg Fernand Léger mennyei sorompókat átszelő repülőgépei az égbolton és nem utolsósorban René Magritte elvarázsolt birtokának sejtelmes kastélya a pozsgás levelekből óriási madarakká átvedlő címerállatokkal. Az ötvenes évek kísérletező kedvét idézik Alexander Calder színezett fém mobilplasztikái, a hetvenes esztendőben az amerikai absztrakció világhódító hatását illusztrálja Roy Lichtenstein monumentális vászna, és öles léptekkel haladva az ezredfordulóig, még a címe is azonos – *Szélmenyasszony* – Hans Trier mozgalmas tojástempera kompozíciójának, Dieter Hacker bronzból öntött, lobogó „sörényű” női büsztjének, valamint Anselm Kiefer fotóátfestésének, valódi hajból készült applikációval. A legutóbbi évtizedben atombombák gombafelhőit vizionálta drámaian Roberto Longo szénrajz Nagaszaki-sorozata, Alfred Hrdlicka akvarell-filctoll ciklusa az iraki háborúban a foszforbombák okozta lángtenger elleni protestálás, Marc Quinn pedig meghökkentő módon fehér márványból faragta ki ezt az apokaliptikus látomást, közel kétméteres méretben, és ezzel csak válogatási ötleteket ad a nézőknek az alkalmi tallózás.

Rangidős mesterek esetében akár sok évtizedes életművük markáns periódusaival is megismerkedhetünk, netán párhuzamos kirándulásaikkal más műfajokban és kivitelezési technikákban meg alapanyagokban, mint ahogy az Gerhard Richter, Günther Uecker, Markus Lüpertz, Arnulf Rainer, Anselm Kiefer vagy épp Christo projektjei esetében történt a világ távoli tájain. Az egyetlen magyar ezúttal a hatvanas, újjvidéki Penovác Endre, a tengert és az eget finoman összemosó madártávlati panorámájával, aki a rendszerváltás óta Bácska-Topolya és Budapest között „ingázik”.

(Wasser, Wolken, Wind – Kunsthalle Würth, Schwäbisch Hall. Meghosszabbítva szeptember 3-ig. Lapunk képeit a tárlat anyagából válogattuk.)

